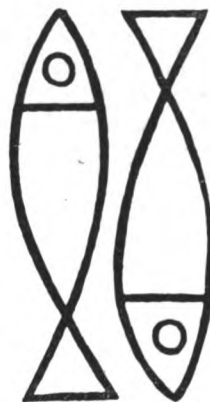

OPBOUW

WEEKBLAD TOT OPBOUW VAN HET GEREFORMEERDE LEVEN

uitgave van de gereformeerde persvereniging „opbouw”

Adres redactie: ds. H. Amelink, Waal 5, Langerak (Z.-H.)

Administratie: Drukkerij Steenberg, Slotlaan 220, Zeist

W. J. Raven

Boksen met God

Is dat niet te vrijmoedig gezegd? God is toch de Almachtige, Die met één mokerslag ons kan neerslaan? Krijg je dan niet als antwoord, wat éénmaal een negerpredikant zei in z'n preek over de verloren zoon: „Jongeman, je arm is te kort om te boksen met God!”

Ja, ... maar als God de Heer nu je een sterke en lange arm geeft en Hijzelf je toestemming verleent om met Hem in het krijt te treden, om met Hem te boksen of te worstelen met alles van leven aan nood en angst?

Is die toestemming dan geen grote genade? Als God zich neerbuigt en zegt: „Vecht maar eens met me. Het zal je goed doen!” En vooral als die God zich láát overwinnen! Is die God dan niet de Levende, een zeer persoonlijk God, Die met ons in communicatie wil treden, Die ons wil raken in ons leven!

O, dan voelt u 't wel. Hij is geen vastgevroren dogmatische God, Die met ijsskoude ogen vanuit een ijspaleis neerziet en Die van ons een dor en winters geloof vraagt. Neen, als deze God toestemming geeft om met Hem te worstelen — dan is Hij Vader, Die „speelt” met Zijn kinderen, Die zich inhoudt om niet al te hard terug te slaan.

In het boek: „Danseres zonder benen” vertelt de Joodse schrijfster over haar gevecht met God, met als inzet ... het leven van haar man. En eindelijk wanneer haar man van haar moet weggenomen worden en de strijd beslist is, zegt ze: „Toen ging ik opzij en liet God door om mijn liefste weg te nemen”. Dat is, wat ik deze week las in een advertentie van een weduwe, die haar man en twee zonen verloor in de golven: „Op U zien mijn schreiende ogen, op U betrouw ik in het verdriet”.

Ik mag u iets vertellen van een gevecht tussen God en een mens in de boksring bij het riviertje de Jabbok in Palestina.

U kent de geschiedenis van Jacob. Jacob heeft zich altijd de mindere gevoeld van zijn broer Ezau, hoewel hij toch de meerdere was. Dat groeide bij hem uit tot een complex, zó dat hij het wapen van bedrog en sluwheid gebruikte (met medewerking overigens van zijn moeder Rebecca) om zijn vader Izaäk en zijn broer Ezau te doen buigen voor zijn wil. Jacob zou God wel eens even een handje helpen bij het verkrijgen van het eerstgeboorterecht.

Wanneer het bedrog, waarmee hij die eerstgeboortezegen naar zich toegehaald heeft, ontdekt is — vlucht hij naar het Oosten. En we zien hem daar bij zijn schoonvader Laban op intelligente en gewiekste wijze boksen om een bestaan op te bouwen voor de

toekomst. En dat lukt hem voortreffelijk.

Na jaren keert hij als een grote hereboer terug. „Jacob heeft het ver gebracht in het leven” zeggen de mensen. Dat vindt hijzelf ook. Nu mag de Here God hem nog verder brengen. Maar 't fundament van dit alles is tenslotte door Jacob zelf gelegd. O, zo!!

Maar dan hoort hij dat z'n sterke broer op hem afkomt. Hij geraakt in paniek. Hij bidt: „Red mij toch uit de hand van Ezau!” Maar tegelijk met 't gebed komt z'n diplomatie te voorschijn. Hij formeert een machtig cadeau. ± 600 dieren. En die verdeelt hij in 3 à 4 kudde... op een behoorlijke afstand van elkaar gescheiden. Hij denkt: „Als Ezau de eerste kudde ontmoet en z'n begerige ogen daarop slaat, dan zal de „groteknecht”, die de kudde leidt, zeggen: Heer Ezau, dit is voor U!”

En Ezau zal zeggen: „Dat is niet gek! Mooie buit!” En als Ezau verder trekt, dan zal hij weer zo'n kudde ontmoeten en ook die is van hem. Ja, zo ook de derde en vierde kudde. Jacob ziet al de verbazing komen in de ogen van z'n broer. En ... wie verbaasd is zal niet gauw het zwaard trekken.

Jacob grinnikt en wrijft zich in de handen: Hij zal Ezau wel eens het beentje lichten, zonder dat die er erg in heeft. Naast 't gebed is dat zo de diplomatie van Jacob. „Help u zelf, zo helpt u God”.

Zo komt hij bij het riviertje de Jabbok, de grensrivier die hem nog scheidt van het beloofde Land. In de schemer van de vallende avond trekken ze de doorwaadbare plaats over. En aan de overkant maakt hij een voorlopig kampement, zodat iedereen en alles kan gaan rusten.

Maar Jacob kan niet slapen, hij is te onrustig. Zijn vrouwen en elf zonen zullen die morgen een prooi worden van Ezau? Rachel, Lea ... ze zijn zo kwetsbaar. En een „terug” is niet meer mogelijk.

Rusteloos loopt hij heen en weer. Laat hij nog maar eens naar de andere kant van de beek gaan. Nog even een inspectietoet houden op de plaats waar ze enige uren geleden bijeenverzameld waren om de oversteek te wagen. Hij is tenslotte herder. Misschien hoort hij nog het klaaglijk geblaas van een achtergebleven schaap.

In die nacht, bij het zacht murmelen van de beek, is Jacob alleen. Hij is vol van gepeins, z'n geest is bezig met de dag van morgen. Opeens staat hij met een ruk stil. Daar is iemand, hij voelt het. Roerloos staat hij daar met ingehouden adem. Staat er misschien iemand achter hem met opgeheven dolk om hem in alle stilte te doden?

Weer een gerucht ... en plots is hij in een hevig gevecht gewikkeld. Gewikkeld ... in de meest letterlijke zin van het woord. Want als uit de nacht geboren, heeft iemand hem te pakken. Het wordt een gevecht op leven en dood. Je hoort de gierende adem, het hart mokert hem in de borst. Twee personen als twee bokkers in elkaar en aan elkaar geklampt. En er is geen scheidsrechter om ze uit elkaar te halen.

Een hard gevecht, dat de hele nacht duurt tot aan de morgenstond.

Ronde na ronde. Maar ... Jacob is aan de overwinning toe ... totdat hij opeens een felle klap voelt op z'n heupgewricht. Z'n dijbeen schiet bijna uit de kom en z'n heupspier doet ontzaggelijke pijn. Hij vecht echter door ... maar nu als een gebroken man.

Heeft Jacob begrepen dat hij met God worstelde? En dat God het gevecht heeft toegelaten net zolang totdat Jacobs krachten op waren? Z'n mannelijke kracht naar lichaam en geest, waarop hij zo trots was? We weten dat Jacob een ontzaglijk keerpunt beleefde in dat gevecht. Heel het leven van hem wordt samengeperst tot een totaal ander leven. Leest u maar eens wat de profet Hosea (Hoofdstuk 12) in een paar kernachtige zinnen van hem zegt: „In de moederschoot (dat is z'n levensinstelling geweest, z'n ellende) bedroog hij z'n broeder en in z'n mannelijke kracht streed hij met God. Hij streed tegen de engel en overwon. Hij wéende en sméekte om genade (dat is z'n verlossing).

Juist met het oog op de toekomst zal hij zich moeten toekeren tot God en liefde bewaren en recht en voortdurend wachten op zijn God.

Dat wordt die hele andere instelling van Jacob, waarvan hij éénmaal tegenover zijn zonen zal getuigen op z'n sterfbed.

Ziet, wat mij God deed ondervinden aan mijn leest! Maar dat krijgt een vervolg in het: Ziet, wat mij God deed ondervinden aan mijn geest!!

Jacob is overwinnaar. Maar de overwinnaar is aan het eind van z'n krachten door de aanraking van God. Nu heeft hij nog maar één wapen! Ja, het is waar: „Op U zien mijn schreiende ogen”. Die negerpredikant heeft toch gelijk, als hij zegt: „Jongeman, je arm is te kort om te boksen met God”.

Huilend leunt hij tegen God aan, leunt hij tegen de nog niet in het vlees verschenen Christus aan. De ENGEL des Heren!! „Laat Mij gaan” zegt God „Want de dageraad is gekomen”. „Neen”, zegt Jacob „Genade, ik laat U niet los tenzij ge mij zegent”!!

„Ik laat U niet gaan”. Dat is het woord van een mens tegen zijn God. Is dat niet te vrijmoedig? Neen ... God de HERE heeft dat graag. Als Jacob in eigen kracht wil staan, zoals hij dat vanaf z'n geboorte heeft gedaan, dán zal God hem in één reuzenzwaai buiten de grenzen van het beloofde Land slaan. Maar als een mensenkind gebroken is, dan mag hij in alle vrijmoedigheid om de zegen vragen, die hem beloofd was. En krijgt hij de zegen, bestaande in de nabijheid van de VADER.

Bij de Jabbok valt de beslissing. Want Jacob moet nú kiezen. Immers hij is vader van reeds elf zonen, de twaalfde komt straks. En God ziet naar Kanaän, dat is weldra het land van de 12 stammen, het land van ISRAËL!!

De Here ziet in dat land reeds de heuvel Golgotha en een leeg graf. Alzo lief heeft God Jacob, de 12 zonen — de wereld gehad, dat Hij Zijn Eniggeboren Zoon zal zenden, opdat een ieder die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe. God denkt allang aan de zegen van Pasen. TENZIJ Gij mij zegent... Jacob wil horen van die rijke zegen, niet alleen voor hem maar ook voor anderen. Waarlijk hij groeit in deze strijd uit tot patriarch, die zich in gemeenschap weet met alle geslachten.

Zo smeekt hij, met z'n armen om God geklemd en... met Gods armen om hem. Een kreupel geslagen mens, die zegt: Ik ellendig mens. Ik heet Jacob!! Dat valt niet mee, als God je bij de grens naar je paspoort, naar je naam vraagt. Want met je naam, lever je jezelf uit. Denkt u maar aan Christus Jezus, die tot Petrus zegt: Simon, zoon van Jonas, hebt ge Mij lief? Als Jezus zó Petrus aanspreekt tot 3 maal toe, dan wordt de verloochening, de kreupelheid, de angst en lafheid van Simon openbaar gemaakt. In het noemen van een naam kan het boek van de consciëntie, van het geweten worden geopend. Petrus wordt dan ook intens bedroefd.

„Hoe is je naam?” vraagt God. Dat is de knock outslag. Met afgewend gezicht geeft Jacob bij de grens van het beloofde Land z'n paspoort af. Daarop staat „Jacob”, „hielenlichter”, „beentjelichter”. Dat betekent PERSONA NON GRATA = ongewenste vreemdeling bij God. Gewenst alleen... bij zichzelf.

Maar dan geschiedt dat wonderlijke van het: Van nu voortaan niet meer!! Uw naam zal niet meer Jacob luiden, maar ISRAËL, want ge hebt gestreden met God en mensen en ge hebt overmocht.

God zet Zijn stempel in Jacobs paspoort: ISRAËL. Hij krijgt een nieuwe naam. Nu vangt het nieuwe leven aan. Persona Grata = Door genade zijt ge behouden. Dat is niet uit U. Dat is Gods gave. Het wereldje van Jacob wordt doorbroken door de wereld van Boven.

Een geschonden heup, een gebroken hart, een kreupel kerkvorst zal God niet verachten. Als ik zwak ben, dan ben ik machtig. In Jacob wordt openbaar de macht der machtelozen.

Het strijdperk aan de Jabbok wordt veranderd in een vroege morgenwijding. De Jabbok en de Jordaan klappen met hun handen aan het einde van deze liturgische strijd, als God de zegen geeft. Jacob moet maar niet naar de Naam van z'n tegenstander vragen. Gods Naam is immers zeer nabij.

In de nieuwe naam ISRA-EL is God in zijn hart en in zijn mond. Gods aangezicht is in gunst en vrede naar hem toegewend. „Ik heb God gezien van aangezicht tot aangezicht — PNIËL” juicht Jacob.

Zo strompelt hij terug, de doorwadbare plaats door. De zon gaat op en bestraalt een mensenkind, dat kreupel is. Volkomen de mindere van Ezau... en toch de MEERDERE van Ezau. Z'n hielenlichterspraktijk is aangeslagen. Jacob heeft gehuild om z'n verleden, Jacob lacht de toekomst nu tegemoet. Hij kijkt omhoog en weet: Er is Iemand, Die van hem houdt!!

Hij nadert het kampement. Daar is Rachel al en Lea, daar zijn de jongens. Daar heb je... ISRAËL!! Daar heb je Juda. Jacob denkt: „Dat ze toch het aangezicht van de HEER mogen zien. Komt, vrouwen, komt, zonen, hoort wat mij God deed ondervinden, wat Hij gedaan heeft aan mijn géést!!” Heer, ik heb gehoord van rijke zegen. Zegen nu ook anderen!!

Voor die zegen heeft God gezorgd. In Christus Jezus, onze Heer. Want in Hem mag u het gelaat van de VADER zien. En Hij zegt tot u: „Mijn zegen geef Ik u. Indien ge Mij iets vraagt in Mijn Naam (Strijd maar met Mij) Ik zal het doen!

Kerkelijk leven

DE POORT GESLOTEN

(2)

Het tweede voorbeeld

De kerken uit Noord-Holland (P.S. Wormer) zijn geweerd omdat ze de kerkorde niet zouden houden, met name niet art. 31 K.O., dat zegt dat men de besluiten der meerdere vergaderingen voor vast en bondig houden moet. En deze kerken zouden de besluiten van de generale synodes niet hebben gehouden.

Het eerste „voorbeeld” bespraken we reeds. Nu het tweede: de zaak Beverwijk het geval ds. Oosterhoff. De particuliere synode van 1965 en 1966 zouden de besluiten van de generale synode van Rotterdam-Delfshaven in deze zaak (zowel betreffende ds. Oosterhoff en zijn ongereformeerde leringen alsook aangaande de gereformeerde kerkeraad van Beverwijk) hebben genegeerd en gedeeltelijk daarover tegengestelde uitspraken hebben gedaan. (2de constituerende van II A)

Hier wordt de waarheid op ernstige wijze geweld aangedaan. In een afzonderlijk artikel geef ik daar nader rekenschap van. Hier zij in het kort vermeld dat Rotterdam-Delfshaven uitsprak, dat de doleantie-kerkeraad door de classis Haarlem diende aanvaard te worden. Dat is gebeurd. Op de P.S. van '65 was een ambtsdrager uit deze kerkeraad als afgevaardigde van de classis Haarlem aanwezig en werd deze aanvaard. De particuliere synoden spreken sindsdien van de voorheen dolerende kerkeraad van Beverwijk.

Wat wil men meer?

Wel spraken de particuliere synoden uit dat de classis Haarlem zich er eerst van had moeten overtuigen dat de erkende en vroeger dolerende kerkeraad te Beverwijk met ds. O. ging handelen in de kerkelijke weg, waarbij het bekende art. 79 K.O. werd genoemd. Immers, ds. O. was in zijn leer wel veroordeeld, maar een generale synode noch een particuliere synode kan schorsen en afzetten; iemand kerkelijk behandelen. Dat moet de kerkeraad doen in samenwerking met het kerkverband. Dat moest de kerkeraad te Beverwijk, nu erkend, alsnog doen na een vroegere vastgelopen poging, spraken de particuliere synoden uit. Een dominee mag niet „in de lucht blijven hangen”. Hij moest als er afwijkingen zijn, kerkelijk behandeld worden, en dan zal hij óf van zijn pad terugkeren óf geschorst, afgezet moeten worden. Men kan hem niet geruisloos buitenspel zetten.

De generale synode heeft zich hierover niet uitgelaten, de particuliere synoden hebben dit met nadruk gesteld, om de kerkorde te onderhouden. Dat had niets te maken met gedeeltelijk tegengestelde uitspraken doen — zoals constatering 2 het stelt. Het is ook geen negeren van de uitspraken van Rotterdam-Delfshaven geweest, maar was een op de basis daarvan — het uitgaan van de wettigheid van de voorheen dolerende kerkeraad en dus van diens beslissingsrecht — en mocht de weg wijzen, die deze kerkeraad met ds. O. had te gaan.

Zullen we de eenvoudigste dingen nu ook eens eenvoudig laten en de kerkorde onderhouden? En niet geruisloos predikanten buiten spel zetten, maar als het moet, een proces openen? Naar de kerkenordening?

—o—

Wat de leerkwesatie betreft, de particuliere synodes hebben in de materie van de leer eenzelfde standpunt ingenomen als de generale synodes en de leringen van ds. O. afgevezen. De 2de constatering moet niet suggereren dat de particuliere synodes de ongereformeerde leringen van ds. O. hebben willen dulden in tegenstelling tot de generale synodes. Haar Acta spreken in dezen een duidelijke taal.

Er is daarom geen enkele reden geweest, dat de kerken in Noord-Holland in revisie zouden gaan bij de synode van Amersfoort-West. Zij hebben zich in kerkrechtelijk opzicht bij de besluiten van Rotterdam-Delfshaven neerge-

legd en wat de leer betreft, hadden ze al vóór deze generale synode uitgesproken, dat de leringen van ds. O. niet geleerd mochten worden.

—o—

Dat een paar kerken ds. O. hebben laten preken in de verwarde tijd na de scheuringen, toen de kerkelijke tafels vol lagen met allerlei stukken, kan afgekeurd worden, maar mag men de kerken in Noord-Holland in het gemeen niet aanwrijven. Dergelijke dingen kunnen gebeuren als men een predikant „in de lucht laat zweven” inplaats van met hem te handelen.

Het derde voorbeeld

Wat nu komt is wel helemaal gortig. Het betreft de constateringen 4-6. We lezen daar dat de kerken te Koog-Zaandijk en Wormerveer zich niet in de generale synode te Amersfoort-West vertegenwoordigd achtten en dat daarom al haar besluiten voor haar geen enkele rechtskracht zouden hebben, welke overtuiging door de classis Alkmaar-Zaandam gedeeld werd. Dit was na de heen-zending van ds. Schoep. De classis Alkmaar-Zaandam bleef deze twee kerken in haar midden ontvangen met afwijzing van de bezwaren, door sommige kerken ingebracht. De buitengewone particuliere synode van Noord-Holland '67 nam wel de credentiebrief van de afgevaardigden ter generale synode niet terug, zo lezen we verder, maar keurde anderzijds ook de gang van zaken in de classis Alkmaar-Zaandam niet af.

Dat is het dan!

G. JANSSEN

Nu de geschiedenis.

Ter buitengewone P.S. '67 van Noord-Holland kwamen verschillende voorstellen in verband met de heen-zending van ds. Schoep. Ook een voorstel van de classis Alkmaar-Zaandam o.a. bevattend de voorslag dat de Noordhollandse afgevaardigden, die waren blijven zitten ter generale synode, zich niet meer als zodanig konden presenteren en dat de genomen of nog te nemen besluiten als zodanig geen gelding hadden voor de Noordhollandse kerken.

Dit heeft natuurlijk met independentisme niets te maken. De gedachte ligt er aan ten grondslag, dat de credentiebrief een eenheid is: men moet haar al of niet aanvaarden. De aanvaardbaarheid der in de credentiebrief genoemde personen hangt af van het getuigenis der afvaardigende vergadering. Maakt men aanmerking op één der afgevaardigden en ontvangt men deze niet, dan tast men de betrouwbaarheid van het gehele getuigenis aan. De overige afgevaardigden is dan de basis van hun zending ontnomen. Ze moeten dan ook heengaan.

Deze gedachte zal ook ten grondslag gelegen hebben aan het besluit van Koog-Zaandijk en Wormerveer.

Een tweede is, dat besluiten van een meerdere vergadering geen rechtskracht hebben voor kerken, die daar niet vertegenwoordigd zijn. Een meerdere vergadering is een vergadering van kerken „alsof deze alle, en een iegelijk harer, aldaar zelve tegenwoordig waren”. In de kerk nu geldt niet: wij beslissen over u, zonder u, vgl. de strijd van de kerk van Leiden tegen het synodale vonnis over Coolhaas, waar zij bij het vellen van dat vonnis niet vertegenwoordigd was, zij weigerde dit vonnis te erkennen ook toen zij zich zelf reeds van deze predikant had losgemaakt. Ze streed voor haar recht en dat is haar tenslotte gegeven: ze heeft die strijd gewonnen!

Het standpunt van beide genoemde kerken en de classis Alkmaar-Zaandam heeft dus niets van doen met independentisme of zich niet willen houden aan de kerkorde, in casu

art. 31. Men kan het er mee eens zijn of niet, maar men heeft niet het recht het in dit raam te plaatsen, zoals de commissie Douma heeft gedaan en ook de synode van Hoogeveen. Dat verraadt kerkrechtelijke onkunde en oppervlakkigheid.

Intussen heeft de buitengewone particuliere synode dit standpunt niet overgenomen, maar getracht de gehele afvaardiging van Noord-Holland alsnog geaccepteerd te krijgen via een revisie-verzoek.

Zij begeerden verdere moeilijkheden te voorkomen; het h.i. verkeerde been weer in het gelid te krijgen. Na lange discussie hebben de afgevaardigden van de classis **Alkmaar-Zaandam** daarvoor hun stem gegeven op één onthouding na. Dit werd alzo het besluit van de in deze P.S. vertegenwoordigde kerken van Noord-Holland. Van de noodzaak om in die situatie de gang van zaken in de classis Alkmaar-Zaandam nu ook nog eens af te keuren kan toch wel geen zinnig mens spreken. Is een P.S. trouwens een soort opperbestuur in de provincie, dat de kerken onder de duim moet houden en bestraffen, als ze met een vóórstel komen dat het niet juist acht?

Toch moet nu dit alles dienen om het **oordeel** te staven dat door de kerken, vertegenwoordigd in de particuliere synode van Wormer, het kerkverband niet meer naar de geldende kerkenordening wordt onderhouden, doch sinds de generale synode van Rotterdam-Delfshaven steeds duidelijker wordt losgelaten.

Onregelmatigheden

Meerdere kerkeraden in het ressort-Wormer negeren het verband met de zusterkerken, doordat zij

- predikanten uitnodigen, die in hun eigen ressort buiten het kerkverband staan of
- hun eigen predikanten toestaan voor te gaan in kerken, die niet tot het kerkverband behoren, zo luidt de zevende grond, dat de kerken in Noord-Holland de geldende kerkenordening niet meer onderhouden.

Ik keur onregelmatigheden niet goed, maar ik wijs er wel op, dat dit alles is gebeurd in wat men rustig een chaos in de kerken in Nederland kan noemen. Hoogleraren gaan er in voor te preken waar maar een scheuring is, zonder het oordeel zelfs van de eerste meerdere vergadering af te wachten. Leden dezer generale synode deden hetzelfde. Als men zelf zo mee de chaos aanricht, moet men niet over onregelmatigheden aan één zijde spreken.

De laatste constatering

Tenslotte moet uit het feit, dat door de kerken, te Wormer in P.S. bijeen, geen enkel appèl of revisie-verzoek betreffende de in geding zijnde zaken is ingediend, blijken dat zij het kerkverband niet onderhouden.

Welke zijn die zaken?

Dat moet dan de zaak-Beverwijk zijn en de wettigheid van de generale synode te Amersfoort-West.

In de zaak-Beverwijk was geen reden tot revisie-verzoek. Daarin hebben de kerken in Noord-Holland zich neergelegd bij de uitspraken van Rotterdam-Delfshaven, zo zeggen we.

Op één punt is de P.S. van 1965 door de G.S. van Amersfoort-West in het ongelijk gesteld, nl. in haar uitspraak dat de classis Haarlem zich ervan had te vergewissen dat de kerkeraad te Beverwijk met ds. O. moest handelen. Zij heeft dat blijkbaar niet nodig geacht en was blijkbaar van oordeel, dat ds. O. niet meer bestond!

In de tijd dat de Acta van deze synode verschenen was de scheurmakerij in Noord-Holland in volle gang. De kerkeraden hadden toen wel iets anders te doen dan de Acta na te pluizen en zich met deze zaak bezig te houden.

Het is bovendien wel duidelijk dat de G.S. van Amersfoort-West zelf van de kerkenordening afgeweken is door uit te spreken dat er **niet** met ds. O. gehandeld behoefde te worden. Want de kerkorde kent slechts één weg waarlangs een predikant ophoudt predikant te zijn: die van art. 79 K.O., afgezien dan van overgang tot een andere staat des levens en dergelijke. Maar zich in de weg van „doleantie”, en goedkeuring daarvan, van de predikant geruisloos ontdoen, is in strijd met de kerkenordening.

De ethische zijde van deze opzet

We hebben hiermee het kerkrechtelijke gedeelte van de besluiten tot wering van de kerken-Wormer besproken. Zij zouden, zo wordt op grond van de zeven constatering geoordeeld, het kerkverband niet meer naar de geldende kerkenordening onderhouden hebben, want zij deden niet naar de besluiten van de laatste generale synodes, zoals art. 31 K.O. dat eist en gingen niet in appèl en verzochten geen revisie bij de G.S. van Hoogeveen.

Wat daarvan waar is, hebben we gezien.

De klacht van „independentisme” klinkt meermalen in het rapport op.

Maar zou men niet eens de hand in eigen boezem steken? Rotterdam-Delfshaven en Amersfoort-West hebben beiden de schorsing van een predikant zonder de genabuurde kerk en tegen een classisbesluit in goedgekeurd, in flagrante strijd met art. 79 K.O. Met een beroep op de noodtoestand enz., maar dat neemt die strijdigheid niet weg. En art. 31 K.O. zegt nu eenmaal dat men besluiten, die aantoonbaar in strijd zijn met de kerkenordening, niet voor vast en bondig zal houden.

Van Christelijk-Gereformeerde zijde is dit doen van Rotterdam-Delfshaven zuiver **independentisme** genoemd. Het heeft dan ook het independentisme in de vrijgemaakte kerken ingevoerd. Er zijn nu al méér gevallen van schorsing van ambtsdragers buiten het kerkverband om. Er zijn me momenteel drie bekend, naast het bovenbedoelde. En dat durft dan te spreken over een onderhouden van het kerkverband naar de geldende kerkenordening!

Het rapport stelt zelf duidelijk dat de kerken in de P.S. van IJmuiden vertegenwoordigd, de appèlweg niet bewandeld hebben. De overwegingen zeggen wel dat als de verbindende kracht van de belijdenis als akkoord van kerkelijke gemeenschap is verbroken en het kerkverband in ontbinding is, de kerkelijke weg onbegaanbaar wordt, maar dit is een uitvlucht.

De commissie heeft met deze kwestie blijkbaar wel wat in haar maag gezeten. In haar oorspronkelijk concept stond dat de kerkelijke weg dan opgebroken wordt. Collega Veeffind en ik hebben daar scherp tegen geopperd. De kerkelijke weg zou opgebroken zijn, heb ik gezegd, als er geen particuliere of generale synode zou worden gehouden, zoals dat een tijdlang door het optreden der Overheid het geval was tijdens de Remonstrantse troebelen.

Voor zover ik me herinner is de rapporteur hier niet op ingegaan. Maar blijkbaar heeft de commissie wel begrepen dat deze stelling niet gehandhaafd kon worden: dat de kerkelijke weg **opgebroken** was. Er bestond toch de reële mogelijkheid met een appèl te Hoogeveen te komen. Men zat er nu immers ook met... een credentiebrieven.

Het woord opgebroken is nu gevallen. In de plaats daarvan kwam: onbegaanbaar.

Dus: de kerkelijke weg was er wel, maar werd onbegaanbaar.

De verlegenheid ligt er duimendik op.

De commissie bedoelt natuurlijk: de „bezwaaarde” konden bij de P.S. van Noord-Holland niet rekenen op instemming. Maar dat is wat anders dan: de kerkelijke weg werd „onbegaanbaar”. Ze konden toch verder gaan, de kerkelijke weg geheel aflopen; naar de generale synode van Hoogeveen gaan met hun bezwaren?

Maar dat deden ze niet.

Ze namen het recht in eigen handen: braken classicale verbanden; vormden een tegenparticuliere synode; scheurden ook plaatsekerken en kwamen toen met een credentiebrieven. Is dat leven en handelen naar de kerkenordening? Of zuiver independentisme?

Maar dit wordt in het synode-besluit geaccepteerd. Hier valt het woord „tekortkomingen”. Waarin deze bestaan, moge men raden, als tegelijkertijd gezegd wordt dat zij genoodzaakt waren de band met de andere kerken te verbreken. Let wet, genoodzaakt!

Genoodzaakt!

Omdat het evangelie niet meer zuiver werd verkondigd vanaf de kansels in Noord-Holland? Laat men zeggen welke ketterij werd verkondigd en toegelaten en waar en waar men in dit geval een classis ook maar een poging trachtte te doen ondernemen om dat te keren.

We hebben aan grote woorden nu eenmaal niets.

TE BERDE

Ons land is een land met een geschiedenis. Dat heeft z'n voordelen en dat heeft z'n nadelen maar hoe men het ook bekijkt, het is een feit dat niet weg te denken is voor wie denken kan. In deze geschiedenis hebben gebeurtenissen plaats gehad die een nasleep hebben die — mooi gezegd — de eeuwen trotseren. Zulk een gebeurtenis was de terechtstelling van Johan van Oldenbarnevelt drie honderd vijftig jaar geleden. Was deze terechtstelling misdadig of rechtvaardig? Deze vraag is zeer oud en de beantwoording daarvan is vandaag nog karakteristiek. Bekend is dat de weduwe Van Oldenbarnevelt aan prins Maurits om gratie gevraagd heeft voor haar zoon die medeschuldig was aan een poging tot moord op de prins. Op de vraag van deze Oranje waarom zij wel gratie komt vragen voor haar zoon maar nooit om gratie was komen vragen voor haar man, antwoordde ze fier: mijn zoon is schuldig maar mijn echtgenoot was onschuldig.

Wat was de kwestie eigenlijk? Het is onmogelijk deze geheel uit de doeken te doen, maar een enkel woord ter herinnering aan de oude lessen in de vaderlandse geschiedenis is waarschijnlijk niet geheel overbodig. Alle geschiedschrijvers zijn het er over eens dat de 80-jarige oorlog begonnen is als een godsdienstoorlog, een oorlog voor de vrijheid van de gereformeerde religie. Deze religie werd na korte tijd weer „bedreigd” door Arminius en de zijnen, de zgn. Remonstranten en zij werden gesteund door vele Hollandse magistraten o.a. Oldenbarnevelt en Hugo de Groot. Deze laatsten ondernamen een „politieke actie” tegen de Contra-Remonstranten die echter de hulp kregen van Willem Lodewijk en Maurits.

De geschiedschrijvers uit de tijd van de Republiek waren overwegend van staatsgezinde en Remonstrantse huize, hun opvolgers waren de patriotten en de opvolgers van deze waren de liberalen en zij allen waren en zijn van mening dat Oldenbarnevelt is vermoord. Hiertegen is wel van Contra-Remonstrantse zijde geopperd, maar zij waren in de minderheid en zij zijn altijd in de minderheid gebleven. Groen van Prinsterer is één van de eersten geweest die zich boven de partijen heeft weten te verheffen. Uit zijn Handboek (1e dr. p. 320) citeren wij: „Dit vonnis, waarvan geen genade werd gevraagd, is, wie zou het niet betreuren? ten uitvoer gelegd. Zodanig was het jammerlijk uiteinde van de meer dan zeventigjarige staatsman, wiens verdiensten door zijn schuld niet uitgewist zijn;” (spatiëring - W.). Het is de antirevolutionaire Groen geweest die het voorstel oppert om voor Barnevelt een standbeeld op te richten, maar zijn artikel is nauwelijks verschenen of Kuyper, de partijman, gaat er vierkant tegen in: een standbeeld voor een verrader?

Oldenbarnevelt heeft zijn standbeeld gekregen. In 1954 werd het in Den Haag onthuld en prof. Van Eysinga hield de herdenkingsrede, een rede kersvers uit de oude, staatsgezinde en Remonstrantse doos. Deze rede bleef niet onbeantwoord en zo ontstond er opnieuw een tournooi waarbij van beide kanten de lansen opgeheven werden om de tegenstanders uit het zadel te wippen. Aan deze strijd hebben we twee juweeltjes van geschiedvorsch en -beschrijving te danken die dit jaar in druk verschenen zijn onder de titel: Moord of Recht? ¹⁾. De lezer(es) zij dit boekje van harte aanbevolen. De betiteling „Moord of Recht?” is ook vandaag op verschillende gebeurtenissen van toepassing. Het opmerkelijke voor de beschouwer van deze gebeurtenissen is steeds weer het constateren dat de mens kort van memorie is. Dat geldt voor de staat, dat geldt ook voor vele zaken, dat geldt ook voor de kerk.

W. M. WESTERHUIS

¹⁾ Prof. Dr. C. Gerretson, Moord of Recht? Twee studies over Johan van Oldenbarnevelt. Uit de nalatenschap van de schrijver. Uitgegeven en voorzien van aantekeningen door Drs. M. van der Bijl en Drs. L. Kok, Uitgeverij In den Toren, Baarn.

H. J. Jager

Wat nu?*)

Zusters en broeders, dames en heren.

We leven in een verwarde, verscheurde wereld. En we leven in een verwarde, verscheurde kerk. Daarmee is natuurlijk lang niet alles gezegd. We leven ook in een tijd van welvaart. In zekere zin mogen we spreken van een grootse tijd, die wij beleven. Maar ook is er alomteverwarring en verscheurdheid. We kunnen dat opmerken bij vrijwel alle volken over heel de aardbodem. Maar ook in alle kerkelijke instituten.

In de Vrijgemaakte kerken is het alles behalve rustig. De „zuivering” gaat onverminderd voort. Er wordt geschorst, er wordt achter „ontrouwe” kerkeraden weggeroepen. Met een volharding, die een betere zaak waardig zou zijn. Naar ik hoor is er gesproken van „Gods lichtende genade”, die de kerken zo trouw heeft doen handelen in dit alles. Dat gebeurt in „onze” kerken.

Dat is een zeer verdrietige zaak. Het is wel een tijd om met een gebroken geest en verbrijzeld hart de HERE om vergeving te bidden. Om uit diepten van ellende te roepen tot Hem, die heil kan zenden. Het is wel de tijd voor „een gebed van een ellendige, wanneer hij bezwijkt en voor de HERE zijn klacht uitstort”. Ps. 102 : 1.

Want er is een solidariteit in de schuld. Wie gaat helemaal vrijuit? Wie was vrij van kerkelijke hoogmoed?

Had de HERE het niet aardig goed met ons getroffen?

We zullen aan onze schuld ons niet moeten onttrekken en niet denken, dat wij nu de „trouw” in den lande” zijn.

Wat mij betreft ik zeg rustig en krachtig „neen” tegen veel wat onze meerdere vergaderingen besluiten en doen. Maar het is geen reden tot blijdschap, dat gemeenten scheuren, gezinnen uiteen gedreven worden en de partijchap hier en daar welig tiert. We moeten maar geen „gloria victoria” roepen, doch ons hoofd buigen.

Dat wil niet zeggen, dat we ons niet in de HERE mogen verblijden. Jezus Christus is gisteren en heden Dezelfde en tot in eeuwigheid. En bij alle verdriet en narigheid mogen we het woord van Paulus ter harte nemen: „Verblijdt u in de Here te allen tijde. Weer zal ik zeggen: verblijdt u! Uw vriendelijkheid zij alle mensen bekend. De Here is nabij. Weest in geen ding bezorgd, maar laten bij alles uw wensen door gebed en smeking met dankzegging bekend worden bij God. En de vrede Gods, die alle verstand te boven gaat, zal uw harten en uw gedachten behoeden in Christus Jezus”.

Gaat met het eigenlijke werk door

Een en ander maal heb ik — na verontwaardiging besluiten van synoden — geschreven, dat we met ons eigenlijke werk moesten doorgaan. Dat zeg ik nu weer en met nadruk.

Het gewone werk in de gemeente lijdt vaak onder allerlei vergaderingen van classis, P.S. en G.S. Commissies vergaderen, schrijven rapporten, soms hele brochures. Predikanten zijn weken bezig met allerlei arbeid, die hun gewone werk schaadt. Kerkeraden worden soms tijden bezig gehouden met overwegingen, constatering en besluiten, die al of niet geratificeerd worden. Zeeën van tijd en geld en energie zijn daaraan besteed, om niet te zeggen verspild.

Nú is er voor velen weer gelegenheid om het gewone kerkwerk te doen. Dominees hebben weer de tijd om preken te maken en de gemeente in te gaan. Ouderlingen dito. Ze kunnen weer denken aan de eigenlijke nood der gemeente en proberen daaraan wat te doen. De echte nood der kerk is de zonde, die ook daer verwoestend werkt.

Er zijn huwelijken, die dreigen kapot te gaan of al kapot zijn. Er zijn gezinnen waar

*) Toespraak op de „Opbouw”-vergadering van 17 mei 1969.

ouders en kinderen elkaar niet meer verstaan. Er zijn zieken, die worstelen met de dood. Er zijn twijfelaars, die niet zeker zijn of ze er wel bij horen. De afgod van de welvaart verslaat z'n duizenden. Er zijn bejaarden, weduwen en eenzamen, die nú weer de nodige aandacht mogen krijgen.

En wat ons allen betreft, mondige leden van de gemeente van Christus, ik zou u willen voorhouden Micha 6 : 8: „Hij heeft u bekend gemaakt, o mens, wat goed is en wat de HERE van u vraagt: niet anders dan recht te doen en getrouwheid lief te hebben en ootmoedig te wandelen met uw God.” Ook nog I Thess. 5 : 14 v.: „Wij vermanen u, broeders, wijst de ongeregelde terecht, beurt de kleinmoedigen op, komt op voor de zwakken, hebt geduld met allen. Ziet toe, dat niemand kwaad met kwaad vergelt, maar jaagt altijd het goede na, jegens elkander en jegens allen”.

Blijft waar gij zijt, zolang het kán

Men heeft geschreven, dat ik geschreven zou hebben: wordt maar „synodaal” of wordt maar hervormd. Wie dat heeft gedaan heeft op z'n minst onwaarheid geschreven. Make men ik, dat **iemand**, die in een vrijgemaakte kerk voortdurend „stenen voor brood” krijgt en voor z'n klachten geen gehoor vindt, het brood des levens moet zoeken waar hij het vinden kan. Overigens blijve men daar, waar men zich bevindt. Met nog deze beperking: ik zou het in een gemeente of onder een kerkeraad, die mee uitzuivert en schorst of afzet niet uithouden. Want als de HERE er één ding bij zijn volk heeft ingehamerd, dan is het wel, dat we niet moeten verdrukken, maar liever verdrukt worden. We moeten het opnemen voor wat onrecht wordt en geplaagd wordt en in verdrukking komt. Daarin zullen we Gods navolgers zijn. Van wie de Psalmist zegt:

„De HERE maakt de gevangenen los, de HERE maakt de blinden ziende, de HERE richt de gebogenen op, de HERE heeft de rechtvaardigen lief; de HERE behoedt de vreemdelingen, wees en weduwe houdt Hij staande, maar de weg der goddelozen maakt Hij krom.” Psalm 146.

„k Zou water naar de zee dragen als ik u uit de Schrift zou aantonen. Dat gij het voor verdrukt moet opnemen. Een dominee zei onlangs tegen mij: „Ze zullen mij ook wel ophangen”. Waarop ik geantwoord heb: „Laat u ophangen, maar doe er nooit aan mee een ander op te hangen”.

Ik zou liever nog een paar maal geschorst worden dan dat ik mee zou schorsen een man, die God vreest, de Here Jezus liefheeft en voldoet aan de schriftuurlijke eisen voor een ambtsdrager. Ik zou alleen willen schorsen als de HERE zegt: die man mag van Mij het Evangelie niet verkondigen.

We zullen God meer gehoorzaam moeten zijn dan mensen. Gods gebod staat ver boven alle menselijke inzettingen en regels. We moeten maar oppassen, dat we Zijn gebod niet krachteloos maken door onze overlevering. De leer der ouden is mij dierbaar, maar dierbaarder is mij het Woord Gods. De zonde van Schriftgeleerden en Farizeeën ligt ook bij ons voor de deur. Laten we geen mensen vrezen, maar God. Gedachtig aan het woord der Spreuken: „Vrees voor mensen spant een strik, maar wie op de HERE vertrouwt, is onaantastbaar”. Spr. 29 : 25.

Als een gemeente in haar geheel „uitgezuiverd” wordt moet ze maar niet direkt anderszover zoeken in een ander instituut. Als de storm over is en winst en verlies te overzien is, zal de HERE ons wel duidelijk maken hoe we verder moeten. Met alle heiligen zullen we ons moeten bezinnen op veel dingen. Maar voor nú zou ik zeggen: Als gemeente

van Jezus Christus rustig doorgaan met het eigenlijke werk.

Nog één ding: Laten we mild zijn in ons oordeel over de „anderen”. Velen weten niet wat ze doen. We moeten ons maar niet boven hen verheffen. Niet schelden als wij gescholden worden, niet verbitterd worden als men ons het leven zuur maakt. Maar aan het woord van I Petrus 2 : 23 denken, dat van Christus zegt: „Als Hij gescholden werd schold Hij niet terug en als Hij leed dreigde Hij niet, maar gaf het over aan Hem, die rechtvaardig oordeelt”.

Wat nu met ons blad?

Ik spreek niet namens de redactie. Minder nog namens het bestuur. Alleen m'n eigen mening geef ik en die is zoveel waard als ze waard is. Niemand hoeft het er mee eens te zijn, al mag dat vanzelf wel. We leven in een vrij land. Wat meer is: We staan in de vrijheid van Christus.

De vraag zou kunnen opkomen of we de uitgave van Opbouw maar zullen staken? We hebben onze broeders-tegenstanders niet kunnen overtuigen, dat zij op een verkeerde weg zijn. Onze waarschuwing tegen wetticisme en wat daaruit voortkomt heeft niet mogen baten. Ze zijn in dezelfde fouten vervallen, die in 1944 door onze voorgangers zijn veroordeeld. Zullen we maar ophouden?

Het ligt niet op mijn weg te zeggen of Opbouw veel of weinig of helemaal geen goed heeft gedaan en of het nog wat goeds zou kunnen bewerken voor de kerk. Maar wél is naar mijn mening de tijd gekomen, dat we onze polemiek tegen onze broeders staken. Mogelijk hebben we er de laatste tijd teveel aan gedaan en hebben we ons laten afleiden van de opzet van Opbouw. Onze argumenten helpen niet, als het hart eenmaal gekozen heeft. We zullen moeten terugkeren tot het positieve doel van ons blad, dat door allerlei kwesties op de achtergrond is geraakt.

De opzet is geweest zoals blijkt uit het „Ter inleiding” in het eerste nummer: „Zo laten wij dan najagen hetgeen de vrede en de onderlinge opbouw bevordert” Rom. 14 : 19. We wilden niet meer vechten dan beslist nodig was. Wel waarschuwen tegen scholastiek en hiërarchie. Dát hebben we dunkt mij wel genoeg gedaan, maar het heeft niet mogen baten.

We wilden zoveel mogelijk alle meelevende leden der kerk bereiken, ook „Hansje en Liesje” niet vergeten. Dit laatste hebben we de laatste tijd wel een beetje gedaan.

We zullen ons moeten concentreren op het oorspronkelijke doel: ertoe meewerken „dat de Schriften onderzocht worden om te kennen de rijke beloften van het Evangelie, maar ook de wil des HEREN 'voor elk terrein des levens'”.

Ik zou wel willen, dat een man, die thuis is in het Oude Testament, ons enige kernwoorden duidelijk verklaarde. Wat betekent thora of wet in het O.T.? Wat is gerechtigheid? Hoe komen verkiezing en verwerping in het O.T. voor? Wat mijzelf betreft zou ik dit nog wel voor het N.T. willen nagaan.

Verder zou ik willen aandringen bij broeders, die van kunst, literatuur, politiek, economie enz. verstand hebben, ons in korte, eenvoudige artikelen de hoofdzaken van dat alles bij te brengen. Bezien in het licht van het Evangelie. In dit opzicht is Opbouw te kort geschoten. Het is teveel een blad van dominees geworden, om niet te zeggen van theologen. Ik heb niets tegen deze mensen, maar ze hebben niet van alles verstand. Vroeger meende men dat wel naar het schijnt, maar nú is dat zeker niet meer het geval.

De belangrijke zaken aan de orde stellen

Het gelukt de duivel vaak de kerk bezig te houden met bijkomstigheden en daardoor de aandacht af te leiden van wat ècht belangrijk is. Ik wil enkele zaken noemen die naar mijn mening, zo niet direkt, dan toch in de toekomst onze aandacht zullen vragen.

Een belangrijke vraag acht ik deze: „Hoe lezen we de Bijbel”. Anders gezegd: Wat is het gezag van de Schrift en wat is ons ontzag voor de Schrift. Niet in theorie, maar in de praktijk. De vraag is niet, welke inspiratietheorie we in ons hoofd hebben. Verreweg de meeste bijbellezers hebben daarover geen

theorie. Maar de vraag is, waarop het eigenlijk aankomt. Paulus schrijft in Fil. 1:9 v.: „En dit bid ik, dat uw liefde nog steeds meer overvloedig moge zijn in helder inzicht en alle fijngevoeligheid, om te onderscheiden waarom het aankomt. Dan zult gij rein en onberispelijk zijn tegen de dag van Christus, vervuld van de vrucht van gerechtigheid, welke door Jezus Christus is, tot eer en prijs van God”.

Laat ik een voorbeeld noemen. In Lukas 3 lezen we van het optreden van Johannes de Doper. Daar is dan sprake van het 15e jaar van de regering van keizer Tiberius, van Pontius Pilatus stadhouder van Judea, van Herodes viervorst van Galiléa en z'n broer Filippus viervorst van Iturea en het land Trachonitis; van Lysanias viervorst over Abilene en van Annas en Kajafas. Verder wordt dan verhaald hoe Johannes predikte de doop der bekering tot vergeving van zonden. Woorden van Jesaja worden aangehaald over de „stem van een, die roept in de woestijn”, welke aanhaling eindigt met: „en alle vlees zal het heil Gods zien”.

Ik hoorde daarover eens een preek, waarin veel gezegd werd over de jaren van Tiberius, de landstreken van de viervorsten. We werden ingelicht, dat de christelijke jaartelling wat in de war was geraakt door een misrekening van een zekere monnik, wiens naam ons werd genoemd. Jezus is waarschijnlijk geboren „6 jaar voor Christus”.

Dat alles werd vrij omstandig verteld, maar de doop van bekering en vergeving kwam erg in de verdrukking. En bij de woorden: „en alle vlees zal het heil Gods zien” werd uitdrukkelijk opgemerkt, dat niet alle mensen zouden zalig worden. Naar mijn smaak was er bij de prediker een gemis aan onderscheiding, waarop het eigenlijk aankomt. Was mijn smaak goed in orde of die van de prediker? Over deze en dergelijke zaken omtrent de Schrift moeten we rustig kunnen spreken en schrijven.

Op de J.V. hebben we ons vaak bezig gehouden met allerlei kleinigheden van plaats en tijd en hoe het een met het ander te rijmen is. Zo raakte de hoofdzaak wat op de achtergrond. Veel „weetjes” kregen we in ons hoofd, maar waar het eigenlijk op aankwam is mij toen niet bijgebracht. Lag dat aan mij? Of lag het aan de manier waarop wij met de Schrift bezig waren? Later heb ik begrepen, dat we de Bijbel moeten lezen met beide ogen op het „heilig blad” en beide ogen op de Here gericht.

Mogelijk moeten we zeggen: met beide oren open voor dat Woord dat we lezen en beide oren open voor de stem van de Goede Herder, van wie de Schriften getuigen.

We zouden meer bijbelcursussen moeten hebben en in Opbouw voorlichting ontvangen over de inrichting daarvan.

Wat de Belijdenisschriften betreft, ik heb geen enkel overwegend bezwaar en denk niet over een bezwaarschrift. Maar de vaardigheid, waarmee ouderlingen klaar staan om ze te ondertekenen, terwijl de inhoud hun maar zeer ten dele bekend is, komt soms dicht bij lichtvaardigheid. Maken we van deze kerkelijke geschriften soms geen „wet”, die naast de Schrift staat of zelfs als gids daarboven?

Ik zal niet herhalen wat ik in een artikel over mijn instemming met de Drie Formulieren van Enigheid heb geschreven. Ik heb geen behoefte de „vlekken en rimpels” daarvan aan te wijzen. Maar als de lof van deze geschriften al te hoog stijgt, zou het wel eens nuttig kunnen zijn om rustig een zin of een paragraaf van de Belijdenis te bespreken en uit de Schrift aan te tonen dat enig bezwaar daartegen toch wel in te brengen is. Deze Formulieren zijn toch niet onfeilbaar? Toch ook niet feilloos? En bezwaar tegen enig onderdeel is toch geen ontrouw aan de Belijdenis? Onze vaders en hun geschriften waren en zijn toch niet geïnspireerd? We zullen in christelijke vrijheid over een en ander mogen schrijven en spreken. We leven in de kerk niet in een concentratiekamp. Al lijkt het er wel eens wat op.

Moeten we ook niet onderscheiden tussen fundamentele en niet-fundamentele „stukken”? Zijn alle uitspraken van evenveel waarde of gewicht? Heeft de Here Jezus ook niet gesproken in Matth. 22:40 van de „twee geboden” waaraan „de ganse wet en de profeten hangt”? En sprak Hij in Matth. 23:23 niet

van „het gewichtigste van de wet: het oordeel en de barmhartigheid en de trouw”? We zullen in ons blad, wél voorzichtig maar ook duidelijk, deze vragen aan de orde moeten stellen. Niet om de Belijdenisgeschriften aan de kant te zetten, maar wel om ze op de rechte, bijbelse wijze te waarderen. Onderwaardering is niet goed, maar overwaardering evenmin. Als de liefde van I Kor. 13 onder ons heerst en dus vertrouwen in elkaar, gebeuren er geen ongelukken.

Wat de K.O. betreft geldt het voorgaande nog sterker. Sommige artikelen zijn totaal verouderd. P.S. en G.S. beroepen zich op artikelen zus en zo en alleen deskundigen weten waarover het gaat. De K.O. is aan 90%, misschien moet ik zeggen 99%, der gemeenteleden onbekend.

Getuigt het van geloofsmoed, „trouw aan de K.O.” een fundament van de kerk te noemen? Hebben we zo weinig vertrouwen in het Woord en de Geest van Christus, dat we menen met precies omschreven „wetten” de eenheid der gelovigen te moeten bewaren? In elk geval zullen we ook hierover in alle christelijke vrijheid en onkrampachtigheid mogen spreken en schrijven.

Gewoon gereformeerd blijven

Ons blad heeft tot ondertitel: „Weekblad tot opbouw van het gereformeerde leven”. Daartegen heb ik geen bezwaar. Ik ben het wel eens met de man, die tegen me zei: „ik wil gewoon gereformeerd blijven”. Dat wil ik ook. Maar de moeilijkheid is, dat wat ik gewoon gereformeerd vind een ander nogal ongereformeerd acht.

Onze broeders van de synode van Hoogeveen willen ook naar ze zeggen gewoon gereformeerd blijven. Maar als wat zij daar gedaan hebben gereformeerd is, dan ben ik niet gereformeerd en dan wil ik het ook niet zijn. Dan ben ik liever maar een beetje christelijk. Er is een gereformeerdendom, dat met Christus en christelijk weinig of niets te maken heeft.

Ik zou zeggen: laten we elkaar opbouwen in het algemeen, ongetwijfeld christelijk geloof. Dat is dunkt mij gewoon en goed gereformeerd. Dat is: goed christelijk. En laten we wel bedenken, dat een gereformeerde kerk telkens weer gereformeerd moet worden. En dat een gereformeerd mens altijd heeft te luisteren naar het woord van Paulus in Rom. 12: „En wordt niet gelijkvormig aan deze wereld, maar wordt hervormd (of gereformeerd) door de vernieuwing van uw denken, opdat gij moogt onderkennen wat de wil van God is, het goede, welgevallige en volkomene”.

De jeugd niet vergeten

Als alle leden en lezers van Opbouw zo oud waren als ik en net zo dachten en leefden, was er geen enkele moeite. En als allen zo oud waren als mijn kinderen, zouden ze het ook wel ongeveer eens zijn. Maar, de werkelijkheid is anders en dat heeft ook een goede kant. Het kan nu eenmaal niet alles en altijd „bij het oude blijven”.

Ik kan mij voorstellen, dat sommigen van u hebben gedacht: „waarom haalt de spreker nu dit of dat overhoop. Is het daarvoor nú wel de tijd?”

Ik meen, dat het juist in deze tijd nodig is. Om onze jonge mensen. Om de volgende generatie.

Zij hebben de vrijmaking en zoveel meer niet beleefd.

Ze leven volop in deze tijd en die is anders dan de onze. En niet zo'n beetje ook.

Wij hechtten nogal veel waarde aan theorieën, de jongeren kunnen het nut daarvan niet altijd inzien.

Bepaalde „beginselen” zaten er vast bij ons in. Onze kinderen weten, dat velen daarvan op het kerkhof liggen. Wij leefden naar een nogal strakke zede en weken moeilijk af van een traditie. De opkomende generatie staat daar kritisch tegenover. Sommigen hebben er tabak van.

Wat wij nog wel kunnen lezen, krijgen zij niet uit. Of ze beginnen er eenvoudig niet aan. Ze houden van concreetheid, realiteit, werkelijkheid. Mooie woorden zeggen hun niet veel, ze vragen naar wat men er mee doet.

Zij hebben niet veel tijd en niet veel geduld om naar lange verhalen en veel argumenten te luisteren.

Eén doorslaand argument is hun genoeg, laat de rest maar zitten.

Zij hebben meer belangstelling voor literatuur en kunst, muziek en toneel dan wij vroeger. Ook hebben ze meer vrije tijd voor sport en spel. Veel van die zaken waren voor ons vroeger taboe of we hadden er geen tijd voor.

Opbouw zal aan hen moeten denken. We zullen hen serieus moeten nemen. De serieuzen onder hen dan.

Ons blad is indertijd mee opgericht om prof. Veenhof en mij gelegenheid tot schrijven te geven. Maar onze tijd loopt af. Ik ben in m'n zeventigste, zoals oude mensen zeggen. En Veenhof is er niet ver meer af. Het blad hoeft niet blijven bestaan om ons schrijfleghenheid te verschaffen.

Ik hoop wel dat het blijft bestaan. Maar dan om niet alleen onze generatie, maar vooral ook een volgende te houden bij het Evangelie en bij een leven naar uitwijzen van de Blijde Boodschap.

Hun zal vooral ook moeten worden bijgebracht, dat de kerk of de gemeente er is voor God en daarom voor de wereld. Enerzijds om tegen die wereld te strijden met het zwaard des Geestes, dat is het Woord des HEREN. Maar anderzijds ook om in die wereld een zoutend zout en lichtend licht te zijn. Om die mensenwereld voor Christus te gewinnen.

Wij hebben daarvan niet veel terecht gebracht.

Ik hoop, dat een volgend geslacht het beter doet dan wij.

Het gevaar bestaat dat oud en jong uit elkaar groeit. Dat wij hen niet vertrouwen en zij ons niet.

Dat gevaar is alleen te overwinnen als wij ervan uitgaan, dat wij hebben „één Here, één geloof, één doop, één God en Vader van allen, die is boven allen en door allen en in allen”. Dan willen we niet uit elkaar gaan en dan gaan we niet uiteen.

Van het Jordaandal

Reisbrief no. 2

Tiberias, 6 mei 1969

Beste Lezers!

Dit wordt de tweede brief. Ik schrijf die uit het heilige land. We zijn in Tiberias aan de kust van het bekende meer van Galilea. Het is niet zo eenvoudig je gedachten te ordenen. Wat is het, dat je van dag tot dag boeit en een reis als deze bepaald tot een evenement maakt? Wat orde scheppend in die chaos, meen ik dat verschillende motieven door elkaar spelen, die met elkaar dit wonderlijk reispatroon vormen. Er is ongetwijfeld een krachtig doodgewoon toeristisch motief. Dit is een heerlijk land om in te reizen. De stralende zon, — alle dagen —, het half tropische leven, de wonderlijke mengeling van Oost en West, de eindeloze variëteit van mensentypen: het is met elkaar een fantastisch geheel. Arabieren met witte hoofddoeken, oriëntaalse joden, westerse joden, druzen, orthodoxe joden met lange baarden en zwarte hoeden, het warrelt allemaal door elkaar. Flora en fauna is zo anders dan in Europa: prachtige bloeiende Oleanders en Bongainvillen, langs de wegen en in de bermen de gele dille, mij vroeger alleen bekend uit het woord over de dille en de komijn. Veel kleurige bloemen tussen het reeds dorrende gras: het is voortdurend een bloeiend schouwspel. Allerlei fraaie vogels kun je zien: grote buizerds, soms van zeer nabij. Ik zag gisteren 40 ooievaars bij elkaar, wat enige emotie bij sommige dames van het gezelschap veroorzaakte, een in Nederland vrijwel niet meer voorkomende vogel. Zo is er toeristisch zo veel. Dan lopen daar dwars doorheen de bijbelse motie-

ven. Ik stel voorop: je hoeft niet in Israël te zijn geweest om de Bijbel te begrijpen of om tot geloof te komen, beslist niet. Je leeft als gereformeerd christen eigenlijk al vanaf de banken van de eerste klas lagere school in Israël. Ergens is de werkelijkheid niet anders dan die waarin je door de bijbelse geschiedenissen leefde. Je kende het meer van Galilea uit de verhalen van de evangelisten. Maar nu zie je het. En zo zijn er telkens van die bijbelse motieven, die uit het toeristisch geheel naar voren springen. Ik zag voor een moskee in Akko een moslim zijn handen en voeten wassen — op zijn dooie gedoodje — in een fontein voor de moskee. Daarna spoelde hij al rochelend flink zijn mond. Stel je voor dat je met ongespoelde mond en vuile voeten voor Allah verscheen. Ik dacht dadelijk aan het koperen wasvat. Zo wassen de priesters hun handen en voeten voor ze bij het brandofferaltaar dienst deden. En dan in de moskee: de eerbied waarmee deze mensen zich voor Allah neerwerpen. Zo wierp Abraham zich voor de Here neer (Gen. 17:3). Vanmiddag kwamen we bij een Bedouienentent op een wandeling. Het was op het heetst van de dag. In de opening van de tent zat een oude Bedouien: een lange witte broek aan, net een pyama, een fez op het hoofd. Ik schrijf „zat”, eigenlijk lag hij lang uit. Ik stel mij voor: zo zat Abraham in de opening van zijn tent op het heetst van de dag, toen de Here op bezoek kwam en Sara achter in de tent lachte. Gen. 18:1.

En dán het meer van Genezareth: toeristisch gezien een geweldig evenement. Bijna 200 meter onder de zeespiegel, groots, ruim en wijd ligt het daar. Het is omringd door hoge bergen, vooral aan de Syrische kant. Dat zijn de bergen van Basan, „bultige” bergen. Schitterend blauw ligt het daar telkens weer als je uit de bergen van Galilea naar Tiberias terugkomt. Zegt Rabbi Jochanan: God schiep alle zeeën, maar het meer van Genezareth reserveerde Hij voor Zich Zelf. Hier riep de Heer vissers tot apostelen. Nu, vissers kun je hier met hun bootjes in dit nog altijd visrijke meer bezig zien. Toch moet deze omgeving in de tijd van de Here Jezus er heel anders hebben uitgezien. Daarover informeert dr. Van Deursen in zijn „Palestina, het land van de Bijbel” trouwens uitvoerig. Tussen twee haakjes: wie een Israël-reis gaat maken moet dit boekje van Van Deursen lezen en her-lezen. Het is gort-droog geschreven, ik weet het. Maar het verkoopt geen knollen voor citroenen en licht grondig in. Welnu, Van Deursen zegt, dat in de tijd van de Here Jezus de oever van het meer dicht bevolkt moet zijn geweest. Steden en stadjes rijden zich aaneen; een vissersvloot was dagelijks bezig op het meer; er waren paleizen en grote synagogen. Hele „scharen” volgden de Here Jezus. Nu is dat allemaal heel anders. Feitelijk is Tiberias de enige plaats van betekenis (20.000 inwoners). En juist hier is de Here Jezus nooit geweest. Van Kapernaüm en Bethsaïda zijn alleen ruïnes over. Zodoende is de evangelische „entourage” om het zo eens te noemen, hier niet te vinden, alleen het meer bleef het meer en die gedachte is reeds aangrijpend.

Er is dus een toeristisch motief en een bijbels motief in het reispatroon. Er is nog een derde element, en zeker niet het minste, dat van dag tot dag tot je spreekt nl. het Israëli-sche motief. Elke dag wordt je hier geconfronteerd met Israël en de problematiek van Israël. Daar zou op zichzelf al heel veel over te schrijven zijn. Ik wil mij in deze brief beperken tot de kibboetz, een verschijnsel waar de meeste lezers zo uit de verte wel eens van gehoord zullen hebben, maar dat pas concreet wordt als je er voor staat. Reeds op de boot waren er verschillende jonge mensen die naar Israël gingen om daar in een kibboetz te werken, sommigen voor de tweede of derde keer. Ik had er verschillende gesprekken over en las hier in Israël enige lichte literatuur erover. Omdat ik merk dat de kibboetz in zekere zin als een magneet werkt vooral op meisjes die een beetje avontuurlijk zijn aangelegd (die zijn er in onze kring stellig ook) is het wel goed er iets van te zeggen. We bezochten gisteren de kibboetz Zede Nehemia (het veld van Nehemia) in de Koelei-vallei in het noordelijke puntje van Israël. We werden daar rondgeleid door mevrouw Sulamith Bendrop, die ons zelfs instructief alles liet zien. Aan boord gaf mej. Nelly van Wisse mij waardevolle inlichtin-

gen. Ze had zelf een half jaar op zo'n kibboetz gewerkt. Om kort te gaan: een kibboetz is een landbouwcoöperatie op idealistisch-communistische grondslag. In 1919 stichtten de eerste pioniers de kibboetz Degania bij het punt waar de Jordaan het Meer van Genezareth verlaat. Momenteel zijn er 230 kibboetzen met 80.000 bewoners. Kibboetz betekent zoveel als gemeenschap. Een lid van de kibboetz is een kibboetznik. Deze russische uitgang hangt samen met het feit dat de eerste pioniers Oosteuropese joden waren, die na de progroms van 1905 Rusland en Polen verlieten en zich in Palestina gingen vestigen. Door allerlei hulp van buiten (Joods nationaal fonds) konden zij grond van Arabieren kopen en vestigden daar hun kibboetz.

Men stelle zich een kibboetz voor als een landbouwkolonie. De leden leggen zich toe op ontginning en landbouw. Er zijn enkele speciale beginselen die ons vanuit het „kapitalistisch” systeem, waarin wij leven, vreemd aandoen. Punt één: de leden van de kibboetz ontvangen geen loon of salaris. Zij krijgen alleen een zeer beperkt zakgeld, meestal ± f 10,— per maand. Hoe leven zij dan? Wel, doordat de kolonie voor alles zorgt. Er zijn gemeenschappelijke eetzalen, waar het eten vanwege de kibboetz wordt opgediend. De was wordt door de kolonie gedaan. De leden wonen in huisjes die meestal slechts twee kleine vertrekken hebben en een klein keukentje voor het zetten van koffi, thee enz. Meermalen deed een kibboetz mij denken aan een Bantoe-locatie in Zuid-Afrika. De huisjes van de leden zijn niet veel groter. Een tweede punt is dat mannen en vrouwen beiden werken. Daarom bestaat er geen gezinshuishouding. 's Morgens begeven de mannen en vrouwen zich allen tot hun arbeidstaak. Zij werken 8 uur per dag. Zij hoeven niet voor de maaltijden te zorgen. 's Avonds zijn zij in hun woninkje waar ook hun kinderen komen. Die worden nl. overdag in kinderkinderen opgepast en verzorgd door leden van de kibboetz.

U ziet: het is een totaal andere samenleving dan wij gewend zijn. Iedere man en iedere vrouw krijgt in de kibboetz het hem passende werk. Uiteraard veel in de landbouw, maar de dienstensector (eetzaal + kinderkinderen en administratie) is er ook. Tegenwoordig zijn er ook fabrieken aan kibboetzen verbonden. Ik moet zeggen: je krijgt diep respect voor de pioniers van dit systeem. Zij begonnen met hun blote handen op vaak eeuwenlang verwaarloosde grond. En je ziet nu overal de sinaasappelbomen groeien, korenvelden zijn rijp voor de oogst. De Koelei-vallei en de vlakte van Jizriël waarin veel kibboetzen zijn gevestigd, doen niet onder voor de vruchtbare streken van ons land. Daarvoor alle respect! Maar het systeem zelf? Israëli en ook buitenlanders spreken er met veel enthousiasme over. Hier werk je nu eens niet voor winst en kapitaal, maar voor de gemeenschap. Iedere week bespreken de leden van de kibboetz het werk. Ieder heeft „inspraak”. Het bestuur wordt door de leden gekozen. Er is enorm veel bereikt. Zijn er dan geen bezwaren? Daarover wil ik in een volgende brief nog eens doorpraten. We raken hier de hartader van de problematiek van land en volk hier.

Intussen, lezers, mijn beste groet, uw

R. H. Bremmer

stichting
redt
een
kind

Nu wij dit schrijven heeft Miss Lillian Doerksen van de Ramabai Mukti Mission ons land weer verlaten. Zij was hier om voor onze Stichting een aantal lezingen te houden. Wij zijn erg onder de indruk gekomen van wat zij vertelde. De lichamelijke nood, daar horen wij nog wel van door de kranten, de radio en televisie, maar de meeste indruk op ons maakte de grote geestelijke nood, die in dat duistere land India heerst. Dit land wordt bewoond door 514 miljoen mensen. Deze 514 miljoen hebben meer dan 300 miljoen verschillende goden. Wat deze mensen al niet

moeten doen om deze goden tevreden te stellen. Een voorbeeld, dat op ons grote indruk maakte. In India worden de meisjes al jong uitgehuwelijkt. Het is geen uitzondering, dat meisjes van 10-12 jaar al trouwen, meestal met veel oudere mannen. Hierdoor komt het, dat in de meeste gevallen de mannen veel eerder sterven dan de vrouwen. De familie beschuldigt de vrouw er dan van, dat zij de schuld is van zijn dood. Doordat zij een zonde heeft begaan en de toorn van de goden op zich heeft geladen is de man gestorven, zo zegt men. De familie is dan bang voor de wraak van de goden en als de schaduw van zo'n ongelukkige vrouw ook maar op hen zou vallen, zou dit groot ongeluk betekenen. Het gevolg is, dat deze vrouwen vaak weggestuurd worden en dan gaan ze naar een tempel om daar boete te doen. Miss Doerksen was kortgeleden in een stad waar ca. 5000 tempels stonden. U weet, dat in India de koe vereerd wordt. In die stad waren verschillende ouden-van-dagen-huizen voor koeien, die tot ze sterven met de grootste zorg omringd worden. Ze ging een tempel binnen en zag daar ruim 5000 weduwen. Deze vrouwen waren daar heengestuurd alleen omdat hun man was gestorven. Er waren oude vrouwen, maar er waren ook heel jonge meisjes bij. Om de wraak van de (af)god, waaraan deze tempel was gewijd, een lelijk zwart stenen beeld, af te wenden moesten ze iedere morgen van 8 tot 11 uur daar zitten. De hele tijd moesten ze de naam van deze god herhalen: Rama-RamaRamaRama, terwijl ze met de handen tegen elkaar klaptten of ook wel met cimbalen. Om 11 uur gingen deze vrouwen naar buiten om te bedelen en te proberen van de voorbijgangers wat geld of eten te krijgen. Dan van 3 uur tot zonsondergang moesten ze weer in de tempel zitten en dan herhaalde zich weer hetzelfde van 's morgens. Dit moesten deze vrouwen niet een dag, of een week, of een maand, of een jaar doen, nee dit moesten ze hun hele verdere leven blijven doen. Wie anders kan zo iets wreeds verzinnen dan de Duivel zelf. De Christenen in India strijden dan ook niet tegen vlees en bloed, maar „tegen de wereldbeheersers dezer duisternis, tegen de boze geesten in de hemelse gewesten”.

Miss Doerksen vertelde ook van veel kinderleed. Wij als Stichting hebben onze hulp daartoe beperkt, maar wij dachten dat het goed was ook eens iets van dat andere te vertellen.

In de Ramabai Mukti Mission zijn op het moment 750 weeskinderen, ongewenste babies, gehandicapten, blinden, weduwen, ongetrouwde moeders, kreupelen, verlamden en zieken opgenomen. Niemand, die in nood is, wordt daar een plaats geweigerd. Deze zending werd opgericht door een Indiase dame, Mevr. Ramabai. Zij werd in een streng Hindoe gezin grootgebracht, maar bij deze godsdienst kon ze geen vrede vinden. Ze heeft dit wel geprobeerd. Ze heeft meer dan 5.000 km te voet afgelegd van tempel tot tempel en ze baadde in alle „heilige” rivieren, alles om de gunst van de goden te verkrijgen. Op deze tochten verloor ze haar vader, haar moeder, haar zuster en later ook haar broer. Ze vond geen vrede totdat haar het evangelie werd gebracht en ze tot geloof kwam in de HERE. In Christus vond ze de Weg, de Waarheid en het Leven. Maar toen wist ze ook, dat ze iets moest doen om dat arme, verwaalde volk te helpen. Ze had geen geld en ook geen kerk achter zich staan. Ze vertrouwde op de HERE, dat Hij in al haar noden zou voorzien en zo richtte ze de Ramabai Mukti Mission op. Mukti betekend Redding. Hier in dit tehuis hebben duizenden verlaten, hulpeloze kinderen en vrouwen redding gevonden. Niet alleen redding uit hun lichamelijke nood, maar ook uit hun grote geestelijke nood. Om deze mensen te helpen heeft ze de Bijbel vertaald in het Marathi, dat is de taal, die in dat gedeelte van India gesproken wordt. Er kwamen blinde kinderen en blinde vrouwen bij haar. Zij heeft er voor gezorgd, dat het Brailleschrift naar India kwam. Deze vrouw is nu al 40 jaar dood, maar haar werk wordt voortgezet en ook nu nog wordt er nooit een kind in nood geweigerd.

Wij schreven steeds, dat wij het de taak van onze Stichting vonden om alleen Bijbelgetrouwe zendingen en kindertehuizen te helpen. Wij zijn daarom blij, dat wij de geloofsblijdenis van deze zending van Miss Doerksen hebben gekregen. Deze luidt:

„De Bijbel is het Woord van God — de enige onfeilbare regel voor geloof en leven.

Er is Eén God, die eeuwig bestaat in drie Personen, Vader, Zoon en Heilige Geest.

De Here Jezus is de eeuwige Zoon van God, ontvangen door de Heilige Geest en geboren uit de Maagd Maria.

Het plaatsvervangende offer van Christus aan het kruis is de enige verzoening voor de zonde en allen die berouw hebben en geloven in Hem worden gerechtvaardigd door Zijn vergoten bloed.

Het lichaam van onze HERE, dat gekruisigd is, is weer opgestaan uit de doden overeenkomstig de Schriften. Hij voer op naar de Hemel, en is gezeten aan de rechterhand van God, als onze Hogepriester en Voorspreker.

De persoonlijke, lichamelijke, zichtbare wederkomst van Christus is de gezegende hoop van de Kerk.

Alle mensen zijn zondig en voor eeuwig verloren, tenzij zij door Christus' zaligmakende genade worden gered.

Het is voor alle gelovigen nodig dat zij geloven in de Here Jezus Christus en Hem aannemen als persoonlijke Zonde-drager en Heiland om kinderen van Hem te worden.

Er zal een wederopstanding zijn van de rechtvaardigen en onrechtvaardigen, eeuwige zaligheid voor de verlost in Christus, en eeuwige straf voor de ongelovigen."

Miss Doerksen vroeg ons haar speciale dank over te brengen aan alle Kerken en Verenigingen, waarvoor zij mocht spreken en die haar in de gelegenheid stelden van de grote nood in India te vertellen. Zij dankt allen, die het werk in India steunen en die het de mensen in India mogelijk maken hun werk voor de HERE te doen. Speciaal dankt zij degenen, die haar anonieme giften gaven, twee van elk f 1.000,—.

Laten wij dankbaar zijn, dat wij daar kunnen helpen, waar men weet, dat zuivere en onbevleete godsdienst voor God is: omzien naar weduwen en wezen in hun druk.

Wij willen niet eindigen voor wij nog iets gezegd hebben over de hongersnood-actie, waarover wij de vorige keer schreven. Dankbaar zijn we, dat u zoveel gaf. We hebben de volgende bedragen aan de Bethel Agricultural Fellowship kunnen overmaken: onmiddellijk zonden we een bedrag van f 4.000,—, dat gelukkig gauw werd ontvangen (meestal nemen de overmakingen naar India meer tijd). Daarna maakten we een bedrag van f 2.500,— aan hen over en tenslotte nog f 7.500,—. Men heeft hiervoor inmiddels een tweedehands vrachtauto gekocht en hiermee gaat men nu de dorpen langs om speciaal de kinderen te voeden. De volwassenen, die er het slechtst aan toe zijn, laat men werk doen op hun terrein: zij helpen bij de bouw van het weeshuis, zij graven een put voor dit tehuis, zij hebben de putten in de dorpen dieper gemaakt, en verder doen ze nog allerlei voorkomende karweitjes voor de Bethel Agricultural Fellowship. Men schreef ons, dat het ontzettend warm is daar en dat alleen verleden week één kleine bui regen is gevallen. Wij maken iedere maand nog f 1.000,— extra over voor het middagmaalprogramma van de 80 kinderen. Men schreef ons, dat er vaak meer kinderen tussendoor glijpen. Wilt u maken, dat wij deze hulp kunnen blijven geven? Ons gironummer herhalen wij: 1599333 t.n.v. de Stichting „Redt Een Kind" te Zwolle.

Stichting „Redt Een Kind"

Secretariaat:

Burg. v. Tienenweg 37, Diemen.
Tel. 020-59944.

Hier geeft men graag alle inlichtingen over het „adopter" van kinderen.

INGEZONDEN

Aan onze Broederschap in de Here Jezus Christus in Noord-Holland, weggezonden door de Synode van onze Kerken, samengekomen te Hoogeveen.

p/a Ds. G. Janssen,
Amsterdam-West.

Met verbijstering en chr. droefheid hebben wij in Friesland kennis genomen van de laatste besluiten van de Gereformeerde Synode van Hoogeveen, waardoor opnieuw binnen 25 jaar een scheur wordt getrokken door de Ger. Kerken in Nederland.

Namens leden van deze kerken in Friesland te weten: Buitenpost, Dokkum, Drachten, Haulerwijk, Heerenveen, Huizum, Sneek, Surhuisterveen en Ureterp. willen wij U in Uw verslagenheid troosten en bemoedigen met het Woord van God uit Phil. 4 vers 6 en 7: „De Here is nabij".

Weest in geen ding bezorgd, maar laten Uw wensen bij alles door gebed en smeking met dankzegging bekend worden bij God.

Wij roepen U op ter wille van de liefde Gods, in het offer van zijn Zoon, onze Here Jezus Christus, deze kerken niet los te laten, maar voor hen te bidden, opdat de geslagen breuk, als God het wil, hersteld worde.

De vrede Gods, die alle verstand te boven gaat, zal Uw harten en Uw gedachten behoeden in Christus Jezus.

W. Meijer

Schuitmakerswal 28
Drachten

Jaarvergadering en Congres

van het Verband van Evangelisatiecommissies van de Gereformeerde kerken in Nederland.

Deze zullen D.V. gehouden worden op **zaterdag 7 juni 1969** te Amersfoort in de Martuskerk, Copernicusstraat (hoek Marconistraat). Aanvang voorm. 10 uur.

Uitnodiging en oproep tot afvaardiging daarheen en bijwoning daarvan.

Met klem verzoeken we de kerkeraden en evangelisatiecommissies om afgevaardigden te zenden en door bekendmaking in de gemeente vele anderen op te wekken deze vergaderingen te bezoeken.

De noodzaak daartoe is door de voorzitter in zijn inleidend woord: „Zorg dat je er bij bent met het Woord" naar voren gebracht.

Omdat er al enkele malen op aangedrongen werd de vergadering op een zaterdag te houden met de verzekering dat dan meerderen zouden kunnen komen, verwachten we, dat velen zich zullen opmaken om deze belofte in te lossen.

Zo geve de Here ons goede samenkomsten.

PROGRAMMA

10.00 uur: **Jaarvergadering.**

1. Opening door de voorzitter ds. D. Vreugdenhil.
 2. Notulen van de 23e jaarvergadering op 19 juni 1968.
 3. Jaarverslag van de secretaris.
 4. Jaarverslag van de penningmeester.
 5. Verslag van de kaskommissie.
 6. Verslag over de uitgave van „Het Algemene Geloof".
 7. Bestuursverkiezing (voor candidaatstelling zie jaarverslag onder „van het bestuur").
 8. Eventueel beantwoording van ingekomen vragen. (De commissies kunnen vragen, die zij graag besproken en beantwoord willen zien, van te voren inzenden bij de secretaris, ds. F. van Dijk, Steengrachtstraat 61, West-Souburg).
 9. Rondvraag.
- 12.30 uur: Sluiting morgenvergadering.

Pauze, met gelegenheid tot het gezamenlijk gebruiken van een koffiemaaltijd (aanmelding hiervoor zie beneden).

14.00 uur: **Middagvergadering.**

1. Heropening van de vergadering.
2. Referaat van ds. W. G. de Vries te Helpman (Gron.) over „Wat beweegt de moderne mens".
3. Slotwoord van de voorzitter ds. D. Vreugdenhil.
4. Sluiting plm. 16.30 uur.

Het Hospitaalkerkschip „De Hoop" in 1968

Half december keerde „De Hoop" uit de Duitse Bocht terug en meerde af naast de sleepboten van Smit in Europoort.

In totaal werden dit jaar twaalf reizen gemaakt naar de visgronden van Noordwest Europa, waarbij 21.575 mijlen werden afgelegd.

Het einde van het jaar heeft het schip nog eens naar oude plekjes gevoerd, zoals de Sandtbank en de Seine Baai bij Dieppe, in welke havens vroeger vaak Kerstfeest is gehouden. Tegenwoordig kunnen de vissers dit feest bij hun gezin thuis vieren.

Om de hulpverlening zo effectief mogelijk te doen zijn, werd steeds weer gaande gehouden bij de verst van Nederland verwijderde visserij konsentraties. Het gebeurde echter meermalen dat de trawlers zo verspreid visten, dat de kot-

ters benoorden de Waddeneilanden werden opgezocht. De meeste kotters zijn weekvissers, maar als de scheepsarts je 's woensdags van een hevige kiespijn afhelpt, ben je als kottervisser zeer dankbaar dat je niet hoeft pijn te lijden tot je boot vrijdags thuisvaart.

De weerprofeten werden door de stuurlieden en de radio-officier blij gemaakt met 1223 scheepsweerrapporten die meestal binnen vijf minuten na de waarneming op zee, in De Bilt radiotelefonisch binnenkwamen. Via de weersvoorspelling profiteert heel Nederland daarvan mee!

In totaal vroeg 568 maal een schip om hulp. In 290 gevallen kon, mede in verband met de grote afstand, met advies via de scheepsradio worden volstaan. De 278 schepen waar de rubberboot van „De Hoop" met dokter, dominee of monteur langs kwam, waren afkomstig uit:

Scheveningen 125, Katwijk 59, Vlaardingen 59 Urk 8, IJmuiden 5 en uit Zwartsluis, Den Helder, Texel en Rotterdam elk een.

Emden 12, Glückstadt 2 en uit Skagén, Boulogne en Leer elk één.

Per hulpverlening komen vaak diverse diensten in het geweer. Zo kan het voorkomen dat de technische dienst een lekke watertank repareert en 10.000 liter drinkwater overpompt. Ondertussen zijn de stuurman en het jongmaatje bij de dokter in het scheepshospitaal. De stuurman met een zwerende duim, maar het jongmaatje moet misschien in het hospitaal worden opgenomen. De schipper heeft op de brug van zijn schip een apartje met de radiomonteur over het groene klokje van het Decca-apparaat. En natuurlijk heeft in zo'n geval de scheepspredikant dan ook zijn kans schoon gezien om mee „over te gaan", „lees" uit te delen en in de mess, als de mannen een bak koffie drinken, een goed woord tespreken.

Als dan de schroeven de beide schepen weer van elkaar wegmalen, is iedereen voldaan; zowel zij die hulp ontvingen, als zij die deze gaven.

Want het is fijn werk!

Dit jaar werden 140 kerkdiensten en avondwijdingen uitgezonden, waarop 970 schippers via de radio bericht van goede ontvangst gaven en ca. 2000 vissers, patienten en eigen bemanningsleden de diensten in de kerkzaal bijwoonden.

De predikanten gingen 60 maal op scheepshuisbezoek. Dit cijfer zegt niet alles, want bijv. ds. F. Slomp die door zijn leeftijd wat opzag tegen het enteren van vissersboten in volle zee, is zo bekend dat zij hem zelf wel kwamen opzoeken. Zo kon hij velen tot zegen zijn, zonder het schip te verlaten.

In de verantwoordingen van verkochte bijbels etc. valt vooral op dat er zoveel vraag is naar de vertelbijbel van Mej. Ingwersen.

Eens werd zelfs tijdens de reis verzocht om 30 exemplaren met een uitvarend schip mee te geven. Namens deputaten koopvaardij van de Christelijk Gereformeerde Kerk ging dit jaar in augustus mee ds. C. van der Weele. Hij werd gegrepen door het prachtige werk van De Kerk op Zee en maakt er tot op de huidige dag propaganda voor. Stapels bijbels, gezangboeken en lektuur of grammofoonplaten bereikten via hem de mannen op de schepen of de supporters van de Vereniging aan de wal.

De medische dienst bestreed met veel élan nierstenen, zette gebroken ledematen, nam patienten met hersenschudding op en diende infuus vocht toe na maagbloeding. In totaal 173 patienten, waarvan 48 liggende. In 94 gevallen bracht advies via de radio al uitkomst. 25 zieken werden aan de wal gebracht; soms gewoon omdat het schip de drie weken erop had zitten, maar ook wel omdat een uitgebreidere behandeling noodzakelijk was.

De technische dienst verrichtte in de bankwerkerij of ter plaatse 41 reparaties en gaf elf maal advies in technische kwesties.

Op 8 september werd een Scheveningse trawler met motorpech voor de rotsen van Cornwall weggesleept en de werktuigkundigen smaakten het genoegen in rustig water de nokkenas te herstellen en de hoofdmotor opnieuw af te stellen.

Als door de langere visreizen brandstof van water opraken, springt „De Hoop" bij. Dit jaar werd aan 16 schepen in totaal 198 ton gasolie in volle zee overgepompt en aan 28 anderen 171.000 liter drinkwater. De laatste jaren komt daar een nieuwe tak van dienstverlening bij. De kombuis vulde dit jaar de voorraden levensmiddelen aan als deze opraakten met konserveren. Dit gebeurde op 30 schepen totale waarde f 2500,—.

De radiotechnische dienst herstelde 130 dienst-weigerende apparaten. Voor de elektrotechniek vaak eenvoudig werk: met behulp van schema's, ergens een buis, transistor of weerstand vervangen, maar voor de mensen wier werk er op zee van afhankelijk is, een uitkomst.

De monteur putte daarbij uit de voorraad reservesets en onderdelen, door de fabrieken aan boord geplaatst.

Juist de laatste reis profiteerden nog twee Urker kotters van de kikvorsactiviteiten van de radiotelegrafist. Ondanks een zeewater temperatuur van 9° Celsius bevrijdde hij de schroeven van nijlondraad, staalkabel en stukken net.

Voor het sekretariaat was 1968 het jaar van de grammfoonplaat „De Kerk op Zee”. Mede door een grote schare vrijwilligers (sters) werden al meer dan 6000 platen verkocht. Uit de netto opbrengst kon reeds een moderne motorsloep worden aangeschaft, waarmee de kerk-gangers voortaan droog en gerieflijker naar en van boord gebracht kunnen worden.

Op 3 januari 1969 vaart het hospitaalkerkschip „De Hoop” weer uit met de vissersvloot. Geestelijke verzorger deze eerste reis in ds. H. Zethof, (ja, de dominee die de grammfoonplaat maakte!) en scheepsarts is Dr. A. G. Hartman, ook al een goede bekende.

Een ieder die de Vereniging steunt met contributie of gift, ziet zijn geld welbested. Het gronummer is 50375.

STUDENTENLEVEN

Aan hen, die in Groningen gaan studeren.

Sinds 1947 bestaat in Groningen de Vereniging van Geref. Studenten „Hendrik de Cock” (ongeveer 100 leden). Haar doel is aan de ene kant het elkaar steunen in het Christelijk geloof, aan de andere kant het zich vanuit de Bijbel bezig houden met wetenschap, politiek, kerk en cultuur. Dit gebeurt d.m.v. sociteitsavonden (3x per week), Bijbelkringen, lezingen, werkgroepen, studieweekenden en zondagavondmaaltijden. Centrum van deze activiteiten, die vanzelfsprekend gezelligheid en vriendschap met zich meebrengen, is de sociteit „Fax”.

Lid kunnen worden zij, die gaan studeren aan de R. Universiteit te Groningen, mee willen werken aan het doel en instemmen met de grondslag der vereniging („Gods Woord, waarvan de Reformatorische Belijdenisgeschriften de hoofdzaken naspreken”). Ook zij, die andere vormen van voortgezet hoger onderwijs volgen, kunnen (buitengewoon) lid worden.

Voorafgaande aan het lidmaatschap is er een kennismakingstijd met o.a. een weekendkamp, sport, Bijbelstudie, informatie, bezoeken aan leden der vereniging enz. In deze periode van 3 weken is als eerste week aan algemene introductieweek van de R.U.Groningen opgenomen.

Inlichtingen en opgave:

J. J. Boersema (praeses novitaatscie),
Petrus Campersingel 183a, Groningen,
tel. 05900-22357.

Aanvang kennismakingstijd:

21 aug., 1830 uur, soc. Fac. Herebinnen-singel 36, tel. 05900-28117.

Opgave voor 21 augustus.

TWEEMAAL HELPEN

„Een handboek”

staat te lezen in het Centraal Weekblad. Dit wordt gezegd van „Tot een hand en een voet”, uitgave van De Vuurbaak, Groningen. Niet een diakonaal handboek, evenmin voor de ambtsdragers gezamenlijk, doch voor ieder, die belangstelling heeft en zich geroepen weet tot helpen; tot tweemaal helpen. Echt helpen is steeds een zaak van wederkerigheid. Het is niet: ik help hem. In het helpen gaat het altijd om het „wij”. Niet op basis van medemenselijkheid, doch op die van de werkvloer, die door Jezus Christus is aangelegd. Doordat Hij de verbroken relatie tussen God en mens heeft hersteld kunnen mensen, wij, elkaar helpen en in dat helpen Hem en elkaar ontmoeten.

„Een handboek” — een hoge onderscheiding. „Konvooi”, uitgave Stichting Raad voor Gereformeerde Sociale Arbeid” (synodaal) wijdt in nummer 4 van de 11e jaargang er zelfs 3 volle bladzijden aan en besluit: Lezing van 'Tot een hand en een voet' wordt onzerzijds gaarne aanbevolen.

De bespreking ervan buiten onze eigen kring doet ervaren, dat men daar meer ontdekt in het 'handboek' dan in de recensies in de 'eigen' bladen tot uiting komt.

Dit stemt tot dankbaarheid voor wat het eerste betreft, doch tot onvoldaanheid betreffende het tweede deel van de conclusie. Er liggen blijkbaar voor ons nog niet ontdekte schatten verborgen in ons 'handboek'.

BOEKAANKONDIGING

Gevaren van Wekaminen

Een persbericht van het ministerie van sociale zaken en volksgezondheid, dat een afschrift geeft van de bired van de Staatssecretaris Dr. R. J. H. Kruisinga aan de Tweede Kamer.

Daarbij is gevoegd een brochure, getiteld „de betekenis en de gevolgen van cannabis-gebruik”. Deze brochure bevat uittreksels uit rapporten en teksten van besluiten, die vooral uitgebracht en genomen zijn in de U.S.A.

De brochure is gesteld in het engels. Het gaat allemaal om het populair te zeggen over de gevolgen van marihuana-gebruik.

Oecumene-Waarheen, door ds. J. H. Velema.

Deze uitgave bevat het referaat gehouden op de jaarvergadering van de Nederlandse I.C.C.C.-organisatie. Ds. Velema wijst op enkele duidelijke verschuivingen, die zich aan het voltrekken zijn. In de eerste plaats op de toenadering in de Gereformeerde Kerken in de richting van de Wereldraad van Kerken. Vervolgens op de veranderde houding van de Roomse kerk tegenover de Wereldraad. In de derde plaats wijst hij op het feit van de oprichting in ons land van een Raad van kerken, die de bestaande Oecumenische Raad van kerken moet vervangen. Tenslotte wijst hij op de invloed van de nieuwere theologie.

Hij geeft vervolgens een signalement van de huidige Oecumene. Vroeger ging het om de eenheid van leer, liturgie en organisatie. Nu gaat het meer om de eenheid van dienst aan de wereld. Ds. Velema bespreekt en beoordeelt de veranderingen. Voorzover ik dat beoordelen kan, doet hij het goed. Hij wijst op het gevaar van een kerk, die vergeet dat ze wel in de wereld is, maar niet van de wereld. De horizontale verhoudingen worden belangrijker dan de verticale.

Aanbevolen.

A.

Antilliaans bijbel comité

We mochten ontvangen de verslagen over de jaren 1967 en 1968 van het bovengenoemde Comité. Te vergelijken met ons Ned. Bijbel Genootschap.

Alleen zijn daar wel meer moeilijkheden dan hier. Het aantal talen dat op de Antillen gesproken wordt is groot. Zeker voor zulk een klein gebied. In hoofdzaak gaat het wel om het Papiaments, maar ook Engels en Spaans vooral mogen niet vergeten worden.

Er wordt niet alleen vertaald, maar men verspreidt ook. Hoewel alle groeperingen, voorzover ik zien kan, wel meewerken, ook de Vrijgemaakte kerk heeft een aandeel in het werk en de zorg, vraagt één en ander heel wat geld. Donateurs zijn van harte welkom. Ook het Ned. Bijbelgenootschap heeft geholpen maar in het verslag van 1968 staat toch vermeld: „Dank zij de steun van donateurs, kerken, handel en bedrijfsleven en het Nederlands Bijbelgenootschap is het A.B.C. nu bijna zover dat de voorraad Bijbels en andere uitgaven door haarzelf gefinancierd is.”

Het is de bedoeling dat omstreeks 1974 een nieuwe vertaling in het Papiaments zal verschijnen van het Nieuwe Testament. Aan die herziening van de bestaande vertaling werkt ook mee ds. K. Deddens.

Drukkerij Steenbergen
ZEIST - TELEFOON 03404 - 12452

★

Periodieken

Boekwerken

Handeldrukwerk

Redactieleden :
Ds. H. AMELINK, Dr. J. BOSCH,
P. GROEN, Prof. Dr. H. J. JAGER, Drs.
J. G. VAN OORD, Dr. P. G. SMELIK,
Prof. C. VEENHOF, Ds. G. VISEE

Adres van de Redactie :
Ds. H. Amelink, Waal 5, Langerak (Z.-H.)

Geref. Persvereniging „Opbouw”:
adres secretaris en penningmeester :
Van Lynden van Sandenburglaan 16,
Utrecht. Telef. 030-711450. Giro 448367.

Administratie abonnementen :
Drukkerij Steenberg, en
Slotlaan 220, Zeist. Telef. 03404-12452

Abonnementenprijs
f 15,— per jaar (bij vooruitbetaling)
Zeist. Giro 233117.
Advertentieprijs 20 ct. per mm
Familieberichten 15 ct. per mm

**VERANTWOORDING GIFTEN
KERKWERK WALDENZEN ITALIË**

Sinds onze vorige verantwoording is weer een maand verlopen. In die tijd kwam het volgende aan giften binnen:

J.C.H. te R. 100,—; A.C.E. te D. 5,—;
K.L. te K. 2,50; L.B. te S. 10,—; D.G.H.
te R. 5,—; totaal f 122,50; totaal incl.
vorige verantwoordingen f 12.965,—.

De lijst is niet lang, maar mag er toch wel zijn. In onze vorige verantwoording werd de hoop uitgesproken, dat wij de f 13.000,— zouden halen; deze hoop is tot dusver niet vervuld, maar wij rekenen op nog meer giften en zullen u het resultaat met genoeg melden. Girorekening 50440 van P. Groen, Rotterdam.

P. Groen

Dankbaar voor alles, wat de Here ons in hen geschonken heeft, zullen wij D.V. 20 juni met onze ouders en grootouders

E. KROL
en
M. KROL-BOTMA
hun 50-jarig huwelijksfeest vieren.

Amstelveen:
T. v. d. Werff-Krol
A. P. F. v. d. Werff

Apeldoorn:
Y. v. Wijk-Krol
B. H. v. Wijk

Baarn:
B. E. Krol
L. Krol-Kaspers

Leusbroek:
Y. J. Krol
J. H. Krol-Kaspers
en kleinkinderen

Amersfoort, juni 1969.

Gelegenheid tot gelukwensen op zaterdag 7 juni 's middags van 4-6 uur, Piersonlaan 6, Amersfoort.

Door omstandigheden laat willen wij toch heel hartelijk elk, die op enigerlei wijze blijf gaf met ons te delen in de blijdschap bij de geboorte van onze zoon, onze erkentelijkheid betuigen.

Hoe graag we ook elk persoonlijk hadden bedankt, door de veelheid van gelukwensen is dit ons helaas niet mogelijk.

Ds. en Mevr. v. d. Lingen
Spakenburg.

Twee jongens van 13 jaar, die mee willen aanpakken, zouden graag,

TEGEN VERGOEDING VAN LOGIESKOSTEN

enige weken van de schoolvakantie willen doorbrengen op een boerderij of tuinderij.

Opgaven aan: L. F. Venderbos, Melis Stokelaan 828, Den Haag. Telef. 070-677803.